

Sygn. VPa 165/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SSO Agnieszka Leżańska

SSR del. Urszula Sipińska-Sęk (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko(...) (...)

o przywrócenie do pracy

na skutek apelacji powoda J. S. od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

IV Wydziału Pracy z dnia 16 września 2014r. sygn. IV P 191/13

1. oddala apelację,

2. nie obciąża powoda kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt V Pa 165/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 grudnia 2013 roku skierowanym przeciwko (...) (...) w C. powód J. S. wnosił o:

- uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę i przywrócenie do pracy na poprzednio zajmowane stanowisko w charakterze nauczyciela religii;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 57.778 złotych tytułem odszkodowania za utratę dóbr materialnych z tytułu bezzasadnego rozwiązania umowy o pracę oraz ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy,
- zasądzenie od pozwanego odprawy przysługującej nauczycielom mianowanym;

W odpowiedzi na pozew z dnia 24 stycznia 2014 roku pełnomocnik pozwanej (...) (...) w C. wnosił o oddalenie pozwu w całości względnie o odrzucenie albo zwrot pozwu i zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Prawomocnym zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału z dnia 26 marca 2014 roku pozew w części dotyczącej odszkodowania został zwrócony z uwagi na nieopłacenie opłaty sądowej od pozwu.

Na rozprawie w dniu 2 września 2014 roku powód sprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, że domagał się przywrócenia go do pracy na stanowisko nauczyciela katechety.

Sąd Rejonowy w Radomsku zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 września 2014 roku w sprawie sygn. akt IV P 191/13 oddalił powództwo J. S. i nie obciążył go obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód J. S. w latach 1996/2011 pracował w różnych placówkach oświatowych na stanowisku nauczyciela religii. Ostatnimi placówkami zatrudniającymi powoda w roku szkolnym 2010/2011 były: Przedszkole w K., Przedszkole w L. i Szkoła Podstawowa Nr (...) w R..

W dniu 29 lipca 2009 roku (...) Kurator Oświaty nadał powodowi J. S. stopień nauczyciela mianowanego. Pierwsze cofnięcie misji do nauczania religii powód otrzymał od pozwanej w dniu 28 maja 2007 roku w czasie zatrudnienia w Zespole Szkolno – (...) w K.. Pozwana (...) (...) w C. w późniejszych latach kilkakrotnie wystawiała powodowi skierowanie do nauczania religii w różnych placówkach licząc na zmianę w wykonywaniu przez niego obowiązków dydaktycznych i wychowawczych. Ostatnie trzy skierowania miały miejsce w roku szkolnym 2010/2011 i zostały w trakcie tego roku szkolnego cofnięte.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Sądu Rejonowego ustalony stan faktyczny jednoznacznie wskazywał, że między powodem J. S. a pozwaną (...) (...) w C. nie powstał żaden stosunek prawny, który uzasadniałby żądanie pozwu zmierzające do przywrócenia powoda do pracy na stanowisku nauczyciela religii. Podmiotem zatrudniającym powoda były zawsze placówki oświatowe i nigdy pracodawcą powoda nie była pozwana (...) (...) w C..

W ocenie Sądu Rejonowego trafne było stanowisko strony pozwanej zawarte w odpowiedzi na pozew, które sprowadzało się do twierdzenia, że brak było możliwości kwestionowania przed Sądem Pracy decyzji pozwanej o cofnięciu skierowania do pracy w charakterze nauczyciela religii. Podstawę prawną do wydania skierowania (*missio canonica*) stanowił art. 12 ust 3 Konkordatu, który stanowi, że nauczyciele religii muszą posiadać upoważnienie od biskupa diecezjalnego. Obowiązek uzyskania takiego upoważnienia został powtórzony w § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania religii w szkołach, który stanowi, że szkoła może zatrudnić nauczyciela religii – katechetę szkolnego wyłącznie na podstawie imiennego, pisemnego skierowania do danej placówki szkolnej, wydanego przez właściwego biskupa diecezjalnego

Mając na uwadze ustalone wyżej okoliczności faktyczne i wskazane przepisy prawa Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż powód nie mógł skutecznie podważyć decyzji o cofnięciu upoważnienia do nauczania religii domagając się przywrócenia go do pracy na stanowisko nauczyciela religii.

Z tego też względu Sąd Rejonowy tak sformułowane żądanie powoda uznał za bezzasadne i je oddalił orzekając jak w sentencji wyroku.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd Rejonowy uwzględniając sytuację dochodową i majątkową powoda na podstawie art.102 k.p.c. nie obciążył go obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości powód, nie formułując konkretnych zarzutów wobec zaskarżonego orzeczenia, a jedynie podnosząc, że:

1. stroną pozwaną w przedmiotowej sprawie winna być nie (...) (...), lecz jak to wynika z pozwu (...), gdyż to ona cofnęła mu misję do nauczania religii nie podając przy tym żadnych powodów i argumentów jakie by przemawiały za taką decyzją.

2. pracował już od ukończenia Wyższego Seminarium Duchownego w 1991r., a nie dopiero od 1996r. jak to błędnie ustalił Sąd Rejonowy;

3. stopień nauczyciela mianowanego otrzymał 18.09.2000 roku a nie w 2009r., jak przyjął Sąd Rejonowy. W dniu 29 lipca 2009 r. (...) Kurator Oświaty nadał mu zaś stopień nauczyciela dyplomowanego.

4. sąd ustalając stan faktyczny mijał się z prawdą, dlatego uważa, iż również stwierdzenie Sądu o bezzasadności powództwa jest jawnym i ewidentnym poświadczeniem nieprawdy;

Mając powyższe na uwadze stwierdził, iż powództwo jest ze wszelkich miar zasadne ponieważ praca katechetyczna została mu przerwana nie w wyniku rzekomych skarg, których nie ma na piśmie, tylko w wyniku wybitnych osiągnięć katechetycznych, na podstawie których udzielono mu awansu nauczyciela dyplomowanego.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na rzecz pozwanej(...) (...) kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 21 kwietnia 2015r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 57.778zł. tytułem odszkodowania za utratę dóbr materialnych oraz dożywotniej renty w kwocie po 778zł. miesięcznie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych, a oceniając zebrane dowody nie przekroczył granic ich swobodnej oceny zgodnie z art. 233§1 k.p.c.

Podniesione w apelacji zarzuty nie mają jakiegokolwiek wpływu na prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Błąd w ustaleniach faktycznych dotyczący rozpoczęcia przez powoda pracy zawodowej (1991r. a nie 1996r.) oraz daty uzyskania stopnia awansu zawodowego na nauczyciela mianowanego w 2000r., a nie w 2009r., nie ma znaczenia dla istoty sprawy.

Przedmiotem rozpoznania sprawy było ostatecznie żądanie powoda przywrócenia go do pracy na stanowisko katechety. Roszczenie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odszkodowania za utratę dóbr materialnych w kwocie 57.778zł. zostało bowiem zwrócone prawomocnym zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 17 lutego 2014r. (k. 102 akt). Ponowienie tego żądania przez powoda na rozprawie apelacyjnej nie mogło wywołać zamierzonego skutku z uwagi na treść art. 382 k.p.c., który wyłącza możliwość występowania z nowymi roszczeniami na tym etapie postępowania.

Ma rację powód, iż w pozwie roszczenie o przywrócenie do pracy skierował przeciwko (...) w C., a Sąd prowadził sprawę przeciwko (...) (...). Wynikało to jednak stąd, iż jak słusznie podnosi pozwany, (...) jako jednostka administracyjna(...) (...) nie ma zdolności sądowej. Osobowość prawną w myśl art. 7 ustęp 1 ustawy z dnia 17 maja 1989r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U.z 2013r., nr 1169) posiada nie K. lecz (...) (...). Osobami prawnymi są bowiem terytorialne jednostki organizacyjne K. tj. metropolie, **archidiecezje**, diecezje, administratury apostolskie oraz parafie. (...) jako jednostka nie posiadająca osobowości prawnej, a także jednostka nie zatrudniająca powoda, nie posiada zdolności procesowej biernej tj. zdolności do bycia stroną pozwaną. Sąd pracy ma obowiązek czuwania nad prawidłowym oznaczeniem strony pozwanej. Oznacza to, iż wobec nie wskazania przez powoda szkoły, która ostatnio go zatrudniała i podtrzymywaniu pozwu przeciwko (...), słusznie Sąd Rejonowy w ramach ustalenia właściwej reprezentacji strony pozwanej prowadził sprawę przeciwko(...) (...). Archidiecezja Metropolitalna jest bowiem właściwa we wszystkich sprawach, które dotyczą jej organu wykonawczego jakim jest K.. Z kolei z udziałem K. nie mógł być w sposób ważny prowadzony proces. Pozew przeciwko podmiotowi nie posiadającemu zdolności bycia stroną w procesie podlega bowiem odrzuceniu.

Prawidłowe jest także stanowisko strony pozwanej, iż pozwana (...) (...) nie posiada w sprawie o przywrócenie do pracy legitymacji procesowej biernej. Ta ostatnia służy bowiem tylko i wyłącznie pracodawcy, czyli tej jednostce, która ostatnio zatrudniała powoda. Udzielone przez biskupa upoważnienie do nauczania religii jest jedynie koniecznym warunkiem zatrudnienia nauczyciela katechezy. Stosownie do treści art. 12 ustęp 3 Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z dnia 23 kwietnia 1998 r., nr 51 poz. 318) nauczyciele religii muszą posiadać upoważnienie (*missio canonica*) od biskupa diecezjalnego. Cofnięcie tego upoważnienia oznacza utratę prawa do nauczania religii. To nie jednak kościelne osoby prawne są pracodawcą nauczycieli katechezy, ale szkoła lub przedszkole. Wynika to wprost z treści § 5 ust.1 rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 14.04.1992r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr.36,poz.155 ze zm), który stanowi, że nauczyciela religii zatrudnia przedszkole lub szkoła, a podstawą zatrudnienia nauczyciela religii jest wyłącznie imienne pisemne skierowanie do danego przedszkola lub szkoły, wydane w przypadku Kościoła Katolickiego przez właściwego biskupa diecezjalnego. Cofnięcie skierowania, w myśl § 5 ustęp 2 rozporządzenia, jest równoznaczne z utratą uprawnień do nauczania religii w danym przedszkolu lub szkole. O cofnięciu skierowania właściwe władze kościołów lub innych związków wyznaniowych powiadamiają dyrektora przedszkola lub szkoły oraz organ prowadzący. Należy podkreślić, że przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji ani zawarte przez niego porozumienie z Konferencją Episkopatu Polski Kościoła Katolickiego dotyczące kwalifikacji zawodowych nauczycieli religii ani żadne przepisy ustawy z dnia 07.09.1991r. o systemie oświaty (Dz. U nr.95, poz.425 ze zm.) nie regulują okoliczności uzasadniających cofnięcie skierowania do nauczania religii ani nie przewidują możliwości odwołania się od takiej decyzji biskupa. Oznacza to, że biskup nie musi wskazywać przyczyn cofnięcia skierowania do nauczania religii. Decyzja biskupa jest autorytarna i nie podlega ocenie pracodawcy ani Sądu. W przypadku cofnięcia skierowania do nauczania religii w szkole art. 23 ust.1 pkt.6 ustawy z dnia 26.01.1982r. Karty Nauczyciela (Dz. U z 2014r., poz.191 j.t) nakłada na dyrektora szkoły obowiązek rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem mianowanym. Nie dopuszczalnym jest żądanie na drodze sądowej wydania przez biskupa skierowania do nauczania religii.

Dopuszczalnym jest natomiast roszczenie nauczyciela religii o przywrócenie do pracy, gdyż nauczycieli religii zatrudnia się zgodnie z Kartą Nauczyciela. Nie mniej roszczenie o przywrócenie do pracy może być skierowane przez pracownika wyłącznie przeciwko pracodawcy, którym w przypadku nauczyciela religii jest szkoła lub przedszkole, a nie kościelna osoba prawna. Powoda jak słusznie podnosi Sąd I instancji nie łączył z (...) (...) żaden stosunek określony przez prawo materialne. A skoro tak to powód nie może skutecznie żądać od pozwanego przywrócenia do pracy. (...) (...) nie ma bowiem w przedmiotowej sprawie, jako podmiot nie będący pracodawcą powoda, legitymacji procesowej biernej. Legitymacja procesowa stanowi przesłankę materialnoprawną rozstrzygnięcia, a jej brak prowadzi do oddalenia powództwa.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, że powód jest osobą bezrobotną, a nadto ma na utrzymaniu małoletnią córkę.